

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Το Πρόγραμμα Σπουδών Επιμόρφωσης

περιλαμβάνει 10 Κεφάλαια - Θεματικές Ενότητες

Κάθε Κεφάλαιο διασπάται σε Ενότητες (π.χ. 1.1) και κάθε ενότητα διασπάται σε Υποενότητες (π.χ. 1.1.1)

σε κάθε Κεφάλαιο υπάρχουν Δραστηριότητες. Οι Δραστηριότητες αυτές εμπεριέχουν ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, οι απαντήσεις των οποίων δεν είναι προκαθορισμένες, αλλά επαφίενται στη κρίση του εκάστοτε εκπαιδευόμενου, ή στην κρίση της κάθε ομάδας εκπαιδευομένων, εφόσον είναι ομαδικές.

Επιμορφωτικό Υλικό 1/2

- **1° Κεφάλαιο**: Εννοιολογική οριοθέτηση του φαινομένου της σχολικής βίας και του εκφοβισμού
- **2° Κεφάλαιο**: Θεωρητικό υπόβαθρο της επιθετικότητας: Κοινωνιολογική θεώρηση του φαινομένου και ερμηνευτικές προσεγγίσεις
- **3° Κεφάλαιο**: Κριτική επισκόπηση των ερευνητικών πορισμάτων (μετα- ανάλυση) για τη ΣΒΕ στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- **4° Κεφάλαιο**: Το ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών, την πρόληψη και αντιμετώπιση της σχολικής βίας και του εκφοβισμού
- **5° Κεφάλαιο**: Κοινωνικοψυχολογικές επιπτώσεις στα θύματα, το σχολείο και την κοινωνία της σχολικής βίας και του εκφοβισμού

Επιμορφωτικό Υλικό 2/2

- **6° Κεφάλαιο**: Παρουσίαση και ανάλυση των δράσεων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου σε μικρο, μέσο και μακρο επίπεδο, στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- **7° Κεφάλαιο**: Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του φαινομένου -κριτική προσέγγιση και κριτήρια για το σχεδιασμό και την υλοποίηση
- **8° Κεφάλαιο**: Κριτήρια επιλογής, αποτίμηση και αξιολόγηση «καλών πρακτικών» από την Ελλάδα και το εξωτερικό
- **9° Κεφάλαιο**: Τεχνικές διαχείρισης συγκρούσεων και ειρηνικής επίλυσης των διαφορών
- **10° Κεφάλαιο**: Η σχολική διαμεσολάβηση: εκπαιδευόμενος τους μαθητές στη διαχείριση του

Διάρθρωση Ενοτήτων και Υποενοτήτων (1/2)

Τίτλος (σύντομη, ακριβής, μη-τεχνική φράση)

Σκοπός (σύντομη περιγραφή των θεμάτων/κυρίων ερωτημάτων κατά το συγκεκριμένο τμήμα της επιμόρφωσης των εκπαιδευομένων)

Προσδοκώμενα αποτελέσματα (σημεία που περιγράφουν με ακριβή τρόπο τι θα μπορούν να κάνουν οι εκπαιδευόμενοι μετά την επιμόρφωσή τους)

Έννοιες κλειδιά (όροι που αντιστοιχούν στις κεντρικές έννοιες /ιδέες που δομούν το συγκεκριμένο θέμα)

Εισαγωγικές παρατηρήσεις (σύντομη παρουσίαση του περιεχομένου της κάθε ενότητας/υπό-ενότητας)

Blank area for additional content or notes.

Διάρθρωση Ενοτήτων και Υποενοτήτων (2/2)

Η ανάπτυξη του περιεχομένου περιλαμβάνει:

- Δραστηριότητες/ασκήσεις με ή χωρίς υποβοήθηση
- Μελέτες περίπτωσης
- Σύνοψη (Συνοψίζονται τα κυρίαρχα ζητήματα της εκάστοτε ενότητας)
- Αυτοαξιολόγηση (Ασκήσεις αυτοαξιολόγησης σχετικά με το περιεχόμενο της κάθε ενότητας)
- Βιβλιογραφικές πηγές/δικτυογραφία (Αναφορά της βιβλιογραφίας που χρησιμοποιήθηκε για την ανάπτυξη του περιεχομένου της ενότητας και διαδικτυακών πηγών που χρησιμοποιήθηκαν)
- Περαιτέρω μελέτη (προτεινόμενες βιβλιογραφικές πηγές για περαιτέρω μελέτη του εκάστοτε θέματος)

1^ο Κεφάλαιο (1/3)

Τίτλος

- Εννοιολογική οριοθέτηση του φαινομένου της σχολικής βίας και του εκφοβισμού

Σκοπός

Η σχολική βία και ο εκφοβισμός (ΣΒΕ) είναι ένα πολυδιάστατο κοινωνικό φαινόμενο με ανησυχητικές διαστάσεις και βλαβερές συνέπειες στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού και στη διαδικασία της μάθησής του. Σκοπός αυτού του κεφαλαίου είναι να εξετάσει ορισμένα θεμελιακά εννοιολογικά και θεωρητικά ζητήματα που αφορούν το φαινόμενο της σχολικής βίας και του εκφοβισμού.

1^ο Κεφάλαιο (2/3)

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Όταν θα έχετε ολοκληρώσει τη μελέτη του κεφαλαίου αυτού, θα είστε σε θέση να:

- κατανοείτε και να διακρίνετε τι είναι και τι δεν είναι σχολικός εκφοβισμός
- κατανοείτε και να αναγνωρίζετε το πλαίσιο εκδήλωσης του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού
- κατανοείτε τις διαστάσεις του φαινομένου
- εντοπίζετε τις αιτίες και τις επιπτώσεις του σχολικού εκφοβισμού

Έννοιες Κλειδιά

- Εννοιολόγηση σχολικού εκφοβισμού
- Μορφές σχολικού εκφοβισμού
- Πολύπλευρες διαστάσεις
- Διάγνωση ψυχολογικών συνεπειών

1^ο Κεφάλαιο (3/3)

Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Το κεφάλαιο αυτό περιλαμβάνει δύο ενότητες.

- Στην πρώτη επιχειρείται η απόδοση ενός σαφούς ορισμού για την περιγραφή του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού και βίας καθώς και το πλαίσιο οριοθέτησής του ενώ αναλυτικά περιγράφονται και οι διάφορες μορφές εκδήλωσής του.
- Στη δεύτερη ενότητα εξετάζεται η εμφάνιση του φαινομένου μέσα από τις πολύπλευρες διαστάσεις του αλλά και τα αίτια που ευθύνονται για τη συντήρησή του. Επίσης, γίνεται αναφορά στις ψυχολογικές συνέπειες του φαινομένου ως προς τα εμπλεκόμενα μέρη.

Πρόγραμμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

1 ^ο Κεφάλαιο	1 ^η εβδομάδα
2 ^ο & 3 ^ο Κεφάλαιο	2 ^η εβδομάδα
4 ^ο Κεφάλαιο	3 ^η εβδομάδα
5 ^ο & 6 ^ο Κεφάλαιο	4 ^η εβδομάδα
7 ^ο & 8 ^ο Κεφάλαιο	5 ^η εβδομάδα
9 ^ο & 10 ^ο Κεφάλαιο	6 ^η εβδομάδα

Σχολικά πιλοτικά προγράμματα

1. Σενάριο διδασκαλίας για τους κανόνες συμπεριφοράς στο νηπιαγωγείο
2. Σενάριο διδασκαλίας για τη διαφορετικότητα μέσα από διαθεματική προσέγγιση για τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου
3. Σενάριο διδασκαλίας για την ανάπτυξη δεξιοτήτων επίλυσης συγκρούσεων για τις μεσαίες τάξεις του δημοτικού σχολείου
4. Σενάριο διδασκαλίας για τα δικαιώματα του παιδιού για τις Ε' και Στ' τάξεις του δημοτικού σχολείου
5. Σενάριο διδασκαλίας για τη σχολική βία και εκφοβισμό για το γυμνάσιο
6. Σενάριο διδασκαλίας για την αναγνώριση και το σεβασμό δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για το γυμνάσιο
7. Σενάριο διδασκαλίας με θέμα τον εκφοβισμό για το γυμνάσιο
8. Σενάριο διδασκαλίας με θέμα τη διαφορετικότητα για το λύκειο
9. Σενάριο διδασκαλίας με θέμα την παγκοσμιοποίηση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το ρατσιστικό εκφοβισμό για το λύκειο
10. Σενάριο διδασκαλίας με θέμα το σεξουαλικό εκφοβισμό για το λύκειο

Δομή Σεναρίου (1/2)

- **ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ – ΣΧΕΔΙΟΥ**

Η ταυτότητα περιγράφει στα βασικά χαρακτηριστικά του σεναρίου, όπως τον συγγραφέα, τη γνωστική περιοχή καθώς και το θέμα που διαπραγματεύεται.

- **Το πλαίσιο εφαρμογής περιγράφει** ⁽¹⁾ σε ποια κατηγορία ανθρώπων απευθύνεται, π.χ. μαθητές ηλικίας ....ή σχολικής τάξης ... (2) τους λόγους για τους οποίους απευθύνεται σε αυτούς και (3) την αναμενόμενη επίδραση ή τους στόχους που επιδιώκει) που θα έχει το σενάριο στους ανθρώπους που απευθύνεται (επίτευξη γνωστικών, κοινωνικο-πολιτισμικών ή τεχνολογικών στόχων, εγκαθίδρυση καινοτομίας στο σχολικό περιβάλλον κ.ά.)

Δομή Σεναρίου (2/2)

- **Λεπτομερής παρουσίαση,**
(1) τι πρέπει να κάνουν και πώς οι εμπλεκόμενοι μαθητές και εκπαιδευτικοί κατά την εφαρμογή του σεναρίου (π.χ. δράσεις και διαδικασία υλοποίησής τους),
(2) τα αναγκαία εργαλεία και οι απαραίτητοι πόροι που θα χρησιμοποιήσουν οι εμπλεκόμενοι για την διεξαγωγή των δραστηριοτήτων.
- **Αξιολόγηση**

**ΣΕΝΑΡΙΟ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ
ΘΕΜΑ ΤΗΝ
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ, ΤΑ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ
ΚΑΙ ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟ
ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΟ
ΛΥΚΕΙΟ**

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΣΕΝΑΡΙΟΥ – ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Τίτλος: «Παγκόσμιοι πολίτες: Ρατσιστικός εκφοβισμός»
- *Έννοια/Έννοιες που αφορά το σενάριο*: Παγκόσμιος Πολίτης/ Ανθρώπινα Δικαιώματα / Σχολική Βία - Ρατσιστικός Εκφοβισμός
- *Ομάδα – Στόχος / Βαθμίδα Εκπαίδευσης*: Α' Λυκείου
- *Εκτιμώμενη Διάρκεια*: 4 διδακτικές ώρες και επιπλέον ενασχόληση των μαθητών σε ασύγχρονο περιβάλλον μάθησης (wiki)

Το πλαίσιο εφαρμογής (1/2)

Σκοπός Σεναρίου

Ενώ το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης αποτελεί σήμερα εδραιωμένο τρόπο της καθημερινότητάς μας, λίγες μαθησιακές πρακτικές παρατηρούνται στην εκπαιδευτική κοινότητα για την προαγωγή και καλλιέργεια μιας ανάλογης κουλτούρας στους μαθητές, γεγονός που αδιαμφισβήτητα θα είχε συντελέσει και στη μείωση περιστατικών ρατσιστικού εκφοβισμού στο σχολικό χώρο.

Δραστηριότητες (1/2)

- Ο εκπαιδευτικός ζητάει από τους μαθητές να του πουν ποια ανθρώπινα δικαιώματα γνωρίζουν ή ποια νομίζουν ότι είναι. Καταγράφουμε στον πίνακα τις προτάσεις που θα ακουστούν αλλά παράλληλα προσπαθούμε να ενισχύσουμε το διάλογο και την ελεύθερη συζήτηση μεταξύ των μαθητών εάν τυχόν υπάρχουν αντίθετες απόψεις, δηλαδή ότι κάποιες προτάσεις δεν συγκαταλέγονται στα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Στη συνέχεια μοιράζεται στους μαθητές φωτοτυπία με τα 30 ανθρώπινα δικαιώματα και τους ζητείται να κυκλώσουν όσα δεν έχουν συμπεριλάβει στη δική τους λίστα.

Δραστηριότητες (2/2)

- Οι μαθητές στη συνέχεια συζητάνε για τη σημασία των δικαιωμάτων ως προς την ίδια μας την επιβίωση. Όταν ολοκληρωθεί η παραπάνω διαδικασία, ενημερώνουμε τους μαθητές ότι θα παρακολουθήσουμε ένα βίντεο με «την ιστορία των ανθρώπινων δικαιωμάτων» (<http://gr.humanrights.com/what-are-human-rights.html>). Συνεχίζοντας την προσπάθεια για τη δημιουργία φιλικού κλίματος στην τάξη, αλλά και για να προλογίσουμε το συγκεκριμένο βίντεο επισημαίνουμε στα παιδιά τη δυσκολία ακόμα και των ενηλίκων να ορίσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα, παρόλο που είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία αλλά και για την ύπαρξή μας.

Η ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

- **Είμαστε Όλοι Γεννημένοι Ελεύθεροι και Ίσοι.** Είμαστε όλοι γεννημένοι ελεύθεροι. Όλοι έχουμε τις δικές μας σκέψεις και ιδέες. Θα πρέπει όλοι να μας αντιμετωπίζουν με τον ίδιο τρόπο.
- **Μην Κάνεις Διακρίσεις.** Αυτά τα δικαιώματα ανήκουν σε όλους, ανεξάρτητα από τις διαφορές μας.
- **Το Δικαίωμα στη Ζωή.** Όλοι έχουμε δικαίωμα στη ζωή, και να ζήσουμε με ελευθερία και ασφάλεια.
- **Όχι Σκλαβιά.** Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μας κάνει σκλάβους. Δεν μπορούμε εμείς να σκλαβώσουμε κανέναν.
- **Όχι Βασανιστήρια.** Κανείς δεν έχει το δικαίωμα να μας πληγώσει ή να μας βασανίσει.
- **Έχεις Δικαιώματα Όπου κι αν Πηγαίνεις.** Είμαι ένας άνθρωπος όπως κι εσύ!

.....

Παρακολούθηση βίντεο, Μελέτη περιπτώσεων, εργασία σε ομάδες

- Youtube: 'Zero' (12:33)
- <https://www.youtube.com/watch?v=L0MbySJTkrq>
- **Και 1 θύμα ρατσιστικής βίας είναι πολύ:** βίντεο της Ύπατης Αρμοστείας ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (με προσωπικές μαρτυρίες) (6:29)
http://www.youtube.com/watch?v=MAEvfnw4kXs&feature=player_embedded
- **Η ελληνική νύχτα των κρυστάλλων.**(46:16) <http://goo.gl/ZS2fd>
- **Βρωμοέλληνες.** (1:02:54) <http://goo.gl/Hqr63>

Zero

- Το βίντεο διαπραγματεύεται την ιστορία ενός ανθρώπου που η ταυτότητά του φέρει το 'ευτελές' αριθμό μηδέν σε ένα κόσμο όπου οι άνθρωποι κρίνονται από το πόσο μεγάλος είναι ο αριθμός που φέρουν στην ταυτότητά τους. Η ιστορία τελειώνει με το δημιούργημα, άξιο πανανθρώπινου θαυμασμού, που συντελέστηκε από δύο απλά μηδενικά.
- Η κεντρική ιδέα στην οποία εδράζεται η ταινία είναι όλες οι μορφές ρατσιστικής συμπεριφοράς που καταγράφονται στις ανθρώπινες κοινωνίες ενώ διαπραγματεύονται έννοιες όπως κοινωνικός αποκλεισμός, σωματικός, λεκτικός, ψυχολογικός και συναισθηματικός εκφοβισμός.

Η ελληνική νύχτα των κρυστάλλων

- Ντοκιμαντέρ με θέμα το πογκρόμ κατά των Ελλήνων μεταναστών στο Τορόντο του Καναδά το 1918. Χαρακτηριστικά, στο 44.46: «Σε περιόδους κρίσης είναι εύκολο για μια κοινωνία να ψάχνει για αποδιοπομπαίους τράγους, συνήθως μέσα σε μειονοτικές ομάδες ώστε να τους φορτώσει τα προβλήματά της. Στα 1918 οι Έλληνες ήταν το δαδί που έγινε προσάναμμα για να εκτονωθούν τέτοιου είδους συσσωρευμένα συναισθήματα»

Μια τάξη φυλετικά διαχωρισμένη

- Μία ημέρα μετά τη δολοφονία του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ το 1968, η Jane Elliott πήγε να διδάξει στο δημοτικό της πόλης της στην Αϊόβα, όπου κατοικούσαν μόνο λευκοί. Χώρισε τους μαθητές της σε δύο ομάδες, εκείνους με γαλάζια μάτια κι εκείνους με καφέ μάτια, και αποφάσισε να τους δώσει ένα γερό μάθημα κατά των φυλετικών διακρίσεων. Το ντοκιμαντέρ αυτό παρουσιάζει την ιστορία εκείνου του μαθήματος, τη μακροχρόνια επιρροή του στα παιδιά και τη δύναμή του που κράτησε τριάντα ολόκληρα χρόνια.

Παιχνίδι του Αποκλεισμού (1/2)

- *‘τα παιχνίδια ρόλων είναι μια συνηθισμένη τεχνική για να διαπιστώσουμε τον τρόπο με τον οποίο οι μαθητές και οι μαθήτριες αντιλαμβάνονται τα κοινωνικά φαινόμενα και αντιδρούν σε αυτά ... ενώ μπορούν να προκαλέσουν ενδιαφέρον και συναισθηματική φόρτιση για θέματα ανισότιμων κοινωνικών σχέσεων’ (Τσιάκαλος, 2011:325).*
- Οι μαθητές χωρίζονται σε τρεις ομάδες και ζωγραφίζουμε χρωματιστές κηλίδες στο μέτωπο του κάθε παιδιού (κόκκινη για την 1η ομάδα, μπλε για τη 2η και πράσινη για την 3η). Οι χρωματιστές κηλίδες αποτελούν το κοινό χαρακτηριστικό γνώρισμα των ομάδων ενώ συμβολίζει τη διαφοροποίηση που αυτομάτως σηματοδοτεί σε σχέση με τις άλλες ομάδες.

Παιχνίδι του Αποκλεισμού (2/2)

- Στον 1ο γύρο του παιχνιδιού, η κόκκινη ομάδα είναι η πιο ισχυρή και τα μέλη της προτρέπονται να καθίσουν όπου επιλέξουν στο χώρο.
- Διατάζουν τους μπλε να στέκονται όλοι μαζί όρθιοι κοιτώντας τον τοίχο. Τους απαγορεύουν οποιαδήποτε δραστηριότητα καθώς επίσης να κοιτούν γύρω τους ή να μιλούν. Στους πράσινους δίνουν διαταγές, τις οποίες είναι υποχρεωμένοι να εκτελούν, όπως χοροπηδήστε στο ένα πόδι, κάντε φωνές ζώων, φέρτε μου μια καρέκλα, κλπ.
- Βέβαια, ο εκπαιδευτικός έχει ενημερώσει από την αρχή ότι όλες οι δραστηριότητες-διαταγές θα πρέπει να είναι μέσα στα όρια της ασφάλειας και βέβαια το θετικό κλίμα της τάξης θα συντελέσει στο να διεξαχθεί το παιχνίδι ρόλων με την απαιτούμενη σοβαρότητα.

Οργάνωση καμπάνιας

- Οι μαθητές προκειμένου να καλλιεργήσουν τις δημιουργικές τους δεξιότητες θα πρέπει να προτείνουν τις δικές τους ιδέες σχετικά με την οργάνωση της καμπάνιας και τη δημιουργία του συνοδευτικού υλικού.
- Επιπλέον, δική τους απόφαση θα πρέπει να είναι και ο τρόπος δημοσιοποίησης των δημιουργημάτων τους αλλά και της εμβέλειας που επιθυμούν να έχει (σχολική μονάδα, γειτονιά, δήμος, παρουσίαση σε άλλα σχολεία εσωτερικού/εξωτερικού μέσω Web 2.0 εργαλείων).
- Ομάδα δημιουργίας αφισών, Ομάδα δημιουργίας ενημερωτικού βίντεο/ντοκιμαντέρ, Ομάδα δημιουργίας ενημερωτικών φυλλαδίων
- Web 2.0 <http://www.postermywall.com/>
- Web 2.0 Animoto: <https://animoto.com/>
- Web 2.0 Glogster: <http://edu.glogster.com/>

Greek immigrants

FEBRUARY 14, 2013

Like Be the first of your friends to like this.

Add a comment...

BY
Liana
Petropoulou

TAGS

ABOUT

The beginning of a journey

SHARE

Share

Tweet

Email

More

MORE

Upgrade to HD

Όλες οι προαναφερθείσες δραστηριότητες, αποσκοπούν στη δημιουργία ψηφιακής αφήγησης (digital storytelling), η οποία ενδείκνυται ως αποτελεσματικό μέσο ελεύθερης έκφρασης και εφαρμογής της νεοπροσληφθείσας γνώσης, νοηματοδοτημένη σε ένα περιβάλλον που εμπλέκει ενεργά το μαθητή.